

Majorarea retroactivă a plăților vamale – este oare uniformă practica judiciară în acest domeniu?

12 noiembrie 2015

Ilie CHIRTOACĂ
Vladislav GRIBINCEA

Practica judiciară uniformă?

De ce?

- Legiuitorul mereu rămâne în urma progresului social;
- Legea nu poate da soluții pentru orice situație – dreptatea nu poate fi refuzată pe motiv că nu există lege;
- Dreptatea are o singură față – ea nu poate fi diferită pentru diferite persoane.

CtEDO verifică dacă:

- divergențele sunt „profunde și persistente”;
- legislația internă prevede mecanisme pentru remedierea inconsecvențelor; și
- dacă mecanismul este aplicat și, în caz că a fost aplicat, cu ce efecte.

SRSJ cere unificarea practicii judecătorești (domeniile de intervenție 1.2.4 și 4.1.3).

Pârghii de unificare a practicii judecătorești

- a) avizele consultative ale CSJ în cauzele civile (art. 12/2 CPC);
- b) recomandările CSJ;
- c) obligativitatea jurisprudenței CtEDO (art. 7 alin. 8 și art. 427 alin. 1 p. 16 CPP);
- d) recursul în interesul legii în cauzele penale (art. 7 alin. 9 și art. 465/1 CPP);
- e) casarea în recurs a sentințelor penale contrare practicii anterioare a CSJ (art. 427 alin. 1 p. 16 CPP);
- f) hotărârile Plenului CSJ; sau
- g) sancționarea disciplinară pentru nerespectarea practicii judiciare uniforme (art. 4 alin. 1 lit. b) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor).

Scopul și metodologia cercetării

Sarcina - dacă soluțiile instanțelor judecătorești sunt uniforme și nu care trebuia să fie soluția corectă

Obiect - litigiile dintre autoritățile vamale și agenții economici cu privire la majorarea retroactivă a plăților vamale

Mijloc - Consultarea hotărârilor judecătorești de pe portalul www.csj.md

Perioada examinată - Hotărârile CSJ emise în perioada 10 mai 2014 – 31 octombrie 2015

Cauze relevante - 14 cauze / 12 irevocabile; 2 transmise la rejudecare

Descrierea situației juridice examinate

- Controlul vamal bazat pe analiza riscurilor; culoarele (verde, galben, roșu sau albastru)
- Auditul post-vămuire: verificarea corectitudinii efectuării importurilor
- Scopul: prevenirea și combaterea de la eschivarea achitării plăților vamale de către importatori
- Sancțiuni: (1) recalcularea drepturilor de import și (2) aplicarea penalităților și a dobânzii de întârziere

Procedura de regularizare

- **Art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, în redacția 2008-2013:**

„(3) Dacă, după reverificarea declarației sau după controlul ulterior, rezultă că dispozițiile ce reglementează regimul vamal respectiv au fost aplicate pe baza unor informații inexacte sau incomplete, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, ținând seama de noile informații obținute.”

- **Recomandarea nr. 65 CSJ din 8 mai 2015:**

1. **culoarul verde** de vămuire;
2. informații inexacte și incomplete;
3. **Informații exacte și complete**, însă organul vamal a considerat că poziția tarifară este eronată

Soluțiile date per nivel de instanță

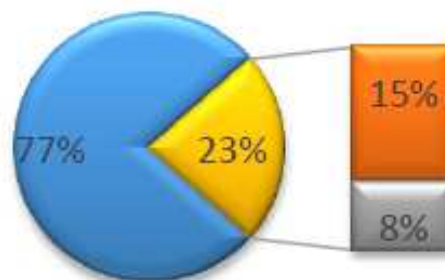
Soluțiile primei instanțe

■ a anulat decizia de regularizare

■ a respins acțiunea

Soluția instanței de apel

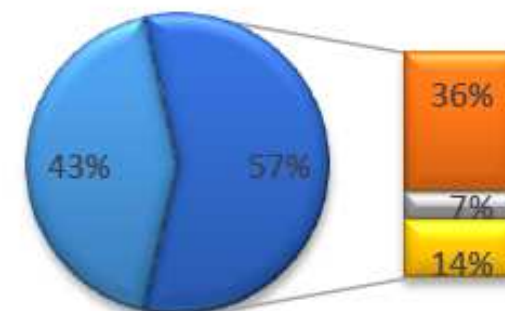

■ a respins apelul

■ a admis apelul SV și a respins acțiunea

■ a admis apelul companiei și a anulat decizia de regularizare

Soluția CSJ

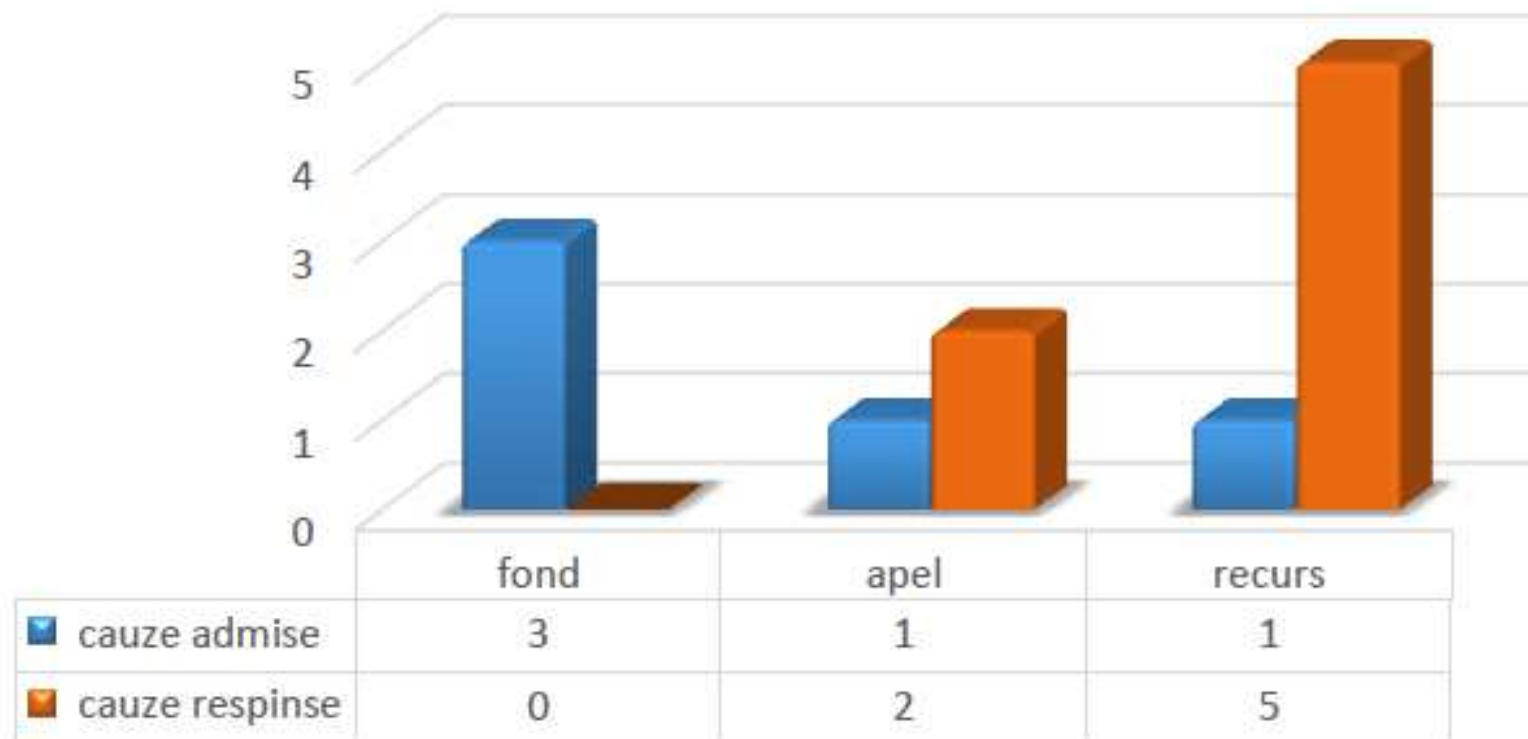
■ a respins recursul

■ a admis recursul SV și a respins acțiunea

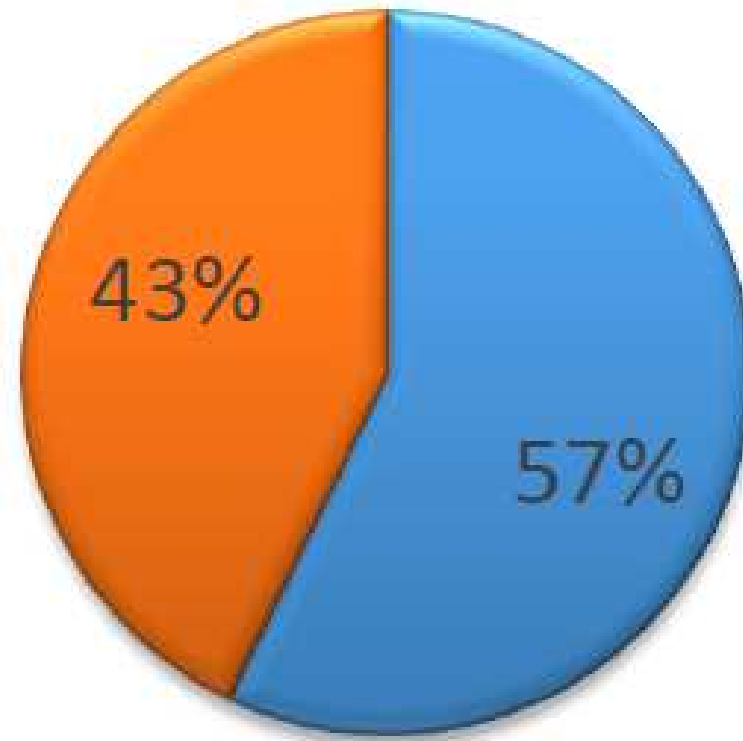
■ a admis recursul companiei și a anulat decizia de regularizare

■ a trimis cauza la rejudicare

Soluțiile instanțelor judecătorești (hotărâri rămase irevocabile)

Respectarea Recomandării CSJ nr. 65 (hotărâri irevocabile)

■ Se respectă ■ Nu se respectă

Principalele constatări

- CSJ a schimbat soluția dată de instanțele inferioare în 6 din cele 12 cauze decise irevocabil, fapt ce confirmă caracterul neuniform al practicii în instanțele de grad diferit;
- Doar în 7 din cele 12 cauze CSJ a dat soluții compatibile cu Recomandarea nr. 65;
- Inconsistența practicii CSJ în acest domeniu a fost recunoscută de două ori de către însăși CSJ;
- CSJ a dat soluții divergente la importul aceluiași produse de către companii diferite;

Principalele constatări (continuare)

- hotărârile prin care acțiunile au fost admise sau respinse au fost adoptate pe durata întregii perioade analizate;
- valoarea uneia din cele 12 cauze analizate depășea de câteva ori valoarea totală a tuturor celorlalte 11 cauze. În această cauză CSJ inițial a respins acțiunea companiei, iar ulterior a admis cererea de revizuire a companiei și a anulat deciziile de regularizare contestate;
- nu a fost constatată o legătură aparentă între valoarea litigiului și soluția dată de CSJ;
- au fost constatate cazuri când aceiași judecători în complete diferite adoptau soluții diametral opuse.

CRJM

**CENTRUL DE
RESURSE JURIDICE
DIN MOLDOVA**

www.crjm.org